

Slovenská pošta vydá novú poštovú známku **EUROPA 2012:** **Návšteva**

Banská Bystrica, 30. apríl 2012

Slovenská pošta, a. s., 4. mája 2012 vydá novú poštovú známku „EUROPA 2012: Návšteva“ s nominálnou hodnotou 0,90 €.

Motívom známky je prvé zobrazenie návštevy v dejinách Slovenska nachádzajúce sa na okraji unikátneho rímskeho strieborného pozláteného taniera, známeho pod názvom „lanx discos“ z 2. storočia po Kr. Tanier tvoril súčasť výbavy hrobu

germánskeho kniežaťa, ktorý bol náhodne objavený v lokalite Krakovany-Stráže. Na kupóne je zobrazené pokračovanie námetu návštevy rímskych aristokratov v Apollónovej svätyni v Delfách. Tanier je majetkom Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

Známku vytlačila technikou viacfarebného ofsetu Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na upravených tlačových listoch s ôsmimi známkami a štyrmi kupónmi v strede, ktorých vzájomné usporiadanie (protichodné dvojice) vytvára zaujímavý grafický dizajn tlačového listu a filatelistami vyhľadávanú kombináciu známok, tzv. *tête-bêche*.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa (FDC). Motívom prítlače na FDC je slávnostná prisaha, ktorá sa viaže k obrane Rímskej republiky. Námetom FDC pečiatky je mužská postava s pravitou zdvihnutou na privítanie.

Autorom výtvarného návrhu známky, kupónu, FDC a FDC pečiatky je akad. mal. Peter Augustovič, autorom rytiny FDC je Mgr. art. Ľubomír Žálec, ArtD.

Slávnostná inaugurácia poštovej známky sa uskutoční 4. mája 2012 o 10.30 hod. v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi a 11. mája 2012 o 16:30 v obci Krakovany. Na oboch podujatiach bude k dispozícii príležitostná poštová pečiatka a predaj filatelistického tovaru POFIS.

Strieborný tanier Lanx discos bol objavený pri ťažbe hlíny v tehelni Stráže, miestna časť obce Krakovany, v rokoch 1933 – 1938. Ide o mimoriadne kvalitnú remeselnú prácu vytvorenú pravdepodobne priamo v cisárskej dielni v Ríme pri príležitosti 900. výročia založenia Ríma. Na celom svete sa nachádzajú len dve pamiatky tohto typu. Okraj taniera je zdobený reliéfnym vlysom, ktorý stvárňuje rôzne príbehy z počiatkov rímskych dejín, najmä udalosti späté s vyhnaním posledného etruského kráľa Tarquinia Superba v roku 509 pred Kr. Na známku bol vybraný výjav procesie kráľových synov Tita a Arunsa, ktorí putovali spolu so svojím bratrancom Luciom Juniom Brutom (na voze) do Apolónovho chrámu v Delfách po veštbu, kto bude po smrti ich otca kráľom. Pýthia im vyveštila, že to bude ten, kto prvý pobozká matku. Zatiaľ čo bratia losovali komu táto pocta pripadne, Brutus pochopil význam Pýthiíných slov. Pod zámienkou zodvihnutia zo zeme zlatej palice pobozkal „Matku Zem“. Po návrate do Ríma neskôr vypuklo povstanie proti kráľovi vedené práve Luciom Juniom Brutom, ktorý sa stal prvým konzulom Rímskej republiky, a tak sa veštba vyplnila. Slávnostná prísaha viažuca sa k obrane republiky, nachádzajúca sa v strednej časti misy, je nakoniec hlavným motívom FDC.

Námet známky reprezentuje nielen návštevu inej krajiny, teda cestovanie, čo je v súčasnosti mimoriadne populárne, ale aj návštevu pútnického miesta (veštkyňa Pýthia) alebo návštevu pamiatky (Apolónov chrám v Delfách). Nález tohto výnimočného predmetu na území Slovenska potvrdzuje fakt, že Slovensko nikdy nebolo na periférii kultúr. Ani počas antického Ríma, ktorého hranice siahali po Dunaj a Rimania navštevovali Germánov a dávali im exkluzívne diplomatické dary, aby si zachovali ich priazeň.

Zobrazený artefakt z dejín umenia má implikovaných viacero synergických efektov. Znamená nielen popularizáciu nášho kultúrneho dedičstva v zahraničí, pretože sú zachované len dva taniere tohto typu na celom svete, ale môže viesť aj k návšteve našich regionálnych múzeí, ako napr. Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi, z ktorého majetku tento tanier pochádza.